

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.

-

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

-

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

-

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

-

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Kirkkohallitus näkee selontekoluonnoksessa monia arvokkaita ja merkittäviä näkökulmia. Erityisenä vahvuutena on lasten ja nuorten kulttuurin omaehtoisen tekemisen ja käyttämisen tukeminen. Kirkkohallitus pitää hyvänä selontekoluonnoksen sisältämää ehdotusta monialaisesta toimielimestä, jonka tehtävä on seurata ja arvioida selonteon tavoitteiden toteutumista.

Kirkkohallituksen näkemyksen mukaan kulttuuripolitiikan pitkän aikavälin tavoite kulttuurista jokaisenoikeutena on keskeinen ja tärkeä. Sen sijaan kulttuurin merkitystä ja roolia resilienssin ja henkisen huoltovarmuuden perustana ei ole selontekoluonnoksessa tuotu riittävästi esiin.

Selontekoluonnoksessa keskitytään maksullisiin palveluihin ja kulttuuriin, jolla on talousvaikutuksia, ja siihen verrattuna puhe taiteen ja kulttuurin itseisarvosta on vähäistä. Erityisesti kulttuuri- ja taidekasvatuksessa olisi tärkeä korostaa kulttuurin arvoa ja kannustaa käyttämään ja ylläpitämään yhteistä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. Kulttuurin kansainvälinen näkökulma selonteossa on markkina- ja vientilähtöinen. Olisi syytä huomioida myös se, että kansallisen kulttuuriperinnön suojele ja säilyttäminen hyötyy kansainvälisestä yhteistyöstä ja hyvien käytäntöjen jakamisesta.

Koko väestön kannalta ikääntyvien kulttuuritarjonnan vahvistaminen olisi tärkeää ja tämä jää ohueksi asiakirjassa. Olisi hyvä tarkastella kokonaisuutta esimerkiksi laitoksissa asuvien vanhusten kulttuurisaavutettavuuden kannalta. Ikääntyvien kehittyneet digitaidot tarjoavat uusia mahdollisuuksia myös kulttuurin aktiiviseen kokemiseen.

Selontekoluonnoksesta ei käy selkeästi ilmi, että uskonnot ovat itsessään osa kulttuuria. Sivulla 36 todetaan: ”Eri puolilla Suomea olevat kirkot ja seurakuntien tilat ovat merkittäviä kulttuuritoiminnan mahdollistajia, ja kirkkojen rooli kulttuurin vaalijana ja edistäjänä on monin tavoin huomattava.” Tästä syntyy vaikutelma, että uskonnollinen toiminta ei olisi kulttuuritoimintaa, joka sellaisenaan ylläpitää, uudistaa ja välittää yhteistä kulttuuriperintöä.

Sivulla 17 on todettu kulttuurin valtionrahoituksen pienuus kuntien peruspalveluissa ja tuotu esiin siihen liittyviä riskejä. Evankelis-luterilaisen kirkon kulttuuriperinnön ylläpitoon liittyy samankaltaisia riskejä, sillä tämän yhteiskunnallisen tehtävän hoito on riippuvainen valtion rahoituksesta kirkolle. Esimerkiksi evankelis-luterilaisen kirkon rooli kulttuurin kantajana sisältää niin yhteisen kansallisen kulttuuriperinnön vaalimisen ja välittämisen kuin kaikille avoimien kulttuuripalveluiden tuottamisen.

Luonnoksesta jää puuttumaan selkeä kannanotto kulttuurin rahoituksesta, esimerkiksi prosenttiperiaatteesta. Niukkeneva rahoitus heikentää ihmisten osallisuutta yhteiseen kulttuuriin ja kasvattaa eriarvoistumista, jolla on laaja alaisia vaikutuksia aina sisäiseen turvallisuuteen asti.

Tammisto Saana
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus